

z 34

15

**AZ OROSZ
HADSEREG**

ZNCA. TUB. KÖNYVTAR

ARCHIVUM

Lejt. sz.: 2517

1913

MINDÉN JOG, KÜLÖNÖSEN A FORDÍTÁS JOGA, FENNTARTVA.

Az orosz hadsereg.

(Öltözeti és szervezési adatok. Segédlet a járőrparancsnokok részére.)

1. Főfegyvernemek és határőrség.

a) Valamennyi fegyvernemnél:

Zöldesszürke tábori öltözet, zöldesszürke vállszalagokkal és tányérsapkával. Kékesszürke csizmanadrág, de csak a lovasságnál és a lovaglótüzérségnél. Legénység köpenye földszínű, tisztéké világoszürke.

b) Gyalogság. (1. és 2. melléklet.)

Testőr-, gránátos- és gyalogezredek 4 zászlóaljjal és 1 nyolcz géppuskából álló géppuskás különítménnyel.

Testőrlövész- és lövészezredek 2 zászlóaljjal és 1 négy géppuskából álló géppuskás különítménnyel.

A vállszalagokon:

Testőrgyalogságnál: sárga névjelvény, színes szegélyezés.

Gránátosoknál: sárga névjelvény.

Gyalogezredeknel: sárga szám.

Testőrlövészezredeknel: karmazsinvörös szám, színes szegélyezés.

Testőrezredeknel: karmazsinvörös szám.

Tiszték: vállszalag arany vagy ezüst paszománnyal, hajtóka színe csak a vállszalag szélén látható.

Az ezredek megkülönböztetésére szolgáló jelek a gyalogságnál:

a) Legénységnél és tisztéknél a köpeny hajtókája minden hadosztályon belül az 1. ezrednél vörös, a 2. ezrednél kék, a 3. ezrednél fehér és a 4. ezrednél sötétzöld.

b) Tisztéknél a vállszalag szegélye minden hadosztály első dandáránál vörös, második dandáránál kék.

c) Lovasság. (3. és 4. melléklet.)

Testőrvértesezredek 4, valamennyi többi ezred többnyire 6 századból állanak. Fegyverzet: karabély szuronnal. Az egész lovasság részére a lándzsa rendszeresítése folyamatban van.

A vállszalagokon:

Testőrségnél: világoskék névjelvény.

Kozákoknál: világoskék szám és kozákjelvény.

A többi ezredeknél világoskék ezredszám betűvel (Δ = dragoonos, Γ = huszár, Y = ulánus).

Tisztek: válszalag arany vagy ezüst paszománnyal.

d) Tábori tüzérség. (5. melléklet.)

Hadosztálytüzérség: egy tüzérdandár 6 üteggel à 8 gyorsan-tüzelő ágyúval.

Hadtettüzérség: egy mozsarastüzérosztály 2 üteggel à 6 tarackkal.

Lovagló tüzérosztály: 2 üteggel à 6 löveggel.

Hegyi tüzérség: ütegek à 8 hegyi löveggel.

Lovagló hegyi tüzérség: ütegek à 6 löveggel.

A válszalagokon:

Vörös tüzérdandár szám (ez egyszersmind az illető gyaloghadosztály száma).

Tisztek: válszalag arany vagy ezüst paszománnyal.

Mozsár- és hegyi tüzérosztályoknál ezenfelül még vörös betűk (Γ = hegyi, M = mozsár stb.).

A lovagló tüzérségnél az ezredszám világoskék, végül valamennyi tüzérségnél mint különleges tüzérségi jelvény két keresztbe fektetett ágyúcső van a válszalagon.

e) Határőrség.

Zöldesszürke tábori öltözet, zöld válszalag a dandár számával. Fegyverzet: gyalogosok mint a gyalogság, lovasítottak mint a lovasság, géppuskákkal való ellátás folyamatban.

A határőrség beosztását az osztrák-magyar határon a 14. melléklet mutatja.

2. A seregtetek összeállítása,

a menet és az éjjelezés biztosítása a mellékletekből vehető ki.

3. Mértékek, súlyok, pénz és időszámítás.

a) Mértékek.

1 verszt = 1067 méter.

1 csetvjert (ürmérték) = 2·099 hektóliter.

1 vjedro (folyadékmérték) = 12·3 liter.

b) Súlyok.

1 pud = 16·38 kilogramm.

1 orosz font = 0·41 kilogramm.

c) Pénz.

1 rubel (= 100 kopek) = körülbelül 2·56 korona.

d) Időszámítás.

Oroszországban a keleteurópai idő érvényes, mely a közép-európai időt egy órával megelőzi. E mellett még a helyi idő szerint is számítanak.

Az orosz naptár (régí időszámítás) a Gergelyféle naptártól (új időszámítás) 13 nappal tér el; például január 1. a régí számítás szerint = január 14-ével az új számítás szerint.

4. Az orosz nyelv.

Az orosz A-B-C.

Nyomtatott betűk	Dűlt (kurzív) betűk	Írott betűk	Kiejtés	Nyomtatott betűk	Dűlt (kurzív) betűk	Írott betűk	Kiejtés
А а	А а	А а	a	Т т	Т т	Т т	t
Б б	Б б	Б б	b	У у	У у	У у	u
В в	В в	В в	v	Ф ф	Ф ф	Ф ф	f
Г г	Г г	Г г	g	Х х	Х х	Х х	k
Д д	Д д	Д д	d	Ц ц	Ц ц	Ц ц	cz
Е е	Е е	Е е	je	Ч ч	Ч ч	Ч ч	cs
Ж ж	Ж ж	Ж ж	zs	Ш ш	Ш ш	Ш ш	s
З з	З з	З з	z	Щ щ	Щ щ	Щ щ	scs
И и	И и	И и	i	Ъ ъ	Ъ ъ	Ъ ъ	*)
І і	І і	І і	i	Ы ы	Ы ы	Ы ы	ü
К к	К к	К к	k	Ь ь	Ь ь	Ь ь	*)
Л л	Л л	Л л	l	Ѣ ѣ	Ѣ ѣ	Ѣ ѣ	je
М м	М м	М м	m	Э э	Э э	Э э	e
Н н	Н н	Н н	n	Ю ю	Ю ю	Ю ю	ju
О о	О о	О о	o	Я я	Я я	Я я	ja
П п	П п	П п	p	Ѧ ѧ	Ѧ ѧ	Ѧ ѧ	f
Р р	Р р	Р р	r	Ѩ ѩ	Ѩ ѩ	Ѩ ѩ	i
С с	С с	С с	sz				

*) Nem kell kiejteni.

a) Terep.

patak	ручѣй	(rucséi)
pályaudvar	станція	(sztánczja)
hegy	гора	(gorá)
hid	мостъ	(moszt)
kút	колодець	(kalógyecz)
falu templommal	дерѣвня	(gyerévnya)
falu templom nélkül	селó	(szjeló)
vasút	железная дорóga	(zseljéznaja daróga)
gyár	фáбрика	(fábrica)
mező	завóдъ	(zavód)
folyó	пóле	(pólje)
gázló	рѣкá	(rjeká)
udvar (tanya)	бродъ	(brod)
határ	дворъ	(dvor)
ház	граница	(granicza)
templom	домъ	(dom)
malom	цѣрковъ	(czérkow)
hely	мѣльница	(mjélnicza)
iskola	мѣсто	(mjésztó)
tó	училище	(ucsiliscse)
város	óзеро	(ószjero)
úteza	гóродъ	(górod)
mocsár	улица	(úlicza)
itató	болóто	(balóto)
inni	водопóй	(vadapóí)
part	нитъ	(pity)
erdő	бѣрегъ	(béreg)
út	лѣсъ	(ljesz)
rét	дорóga	(daróga)
egyenest	лугъ	(lug)
balra	прýмо	(prjámo)
jobbra	на лѣво	(na ljévo)
észak	на прáво	(na právo)
kelet	сѣверъ	(szjévjer)
dél	востóкъ	(vasztók)
nyugat	югъ	(jug)
	зáпадъ	(západ)

b) Elhelyezés és értelmezés.

sör	пиво	(pivó)
pálinka	водка	(vódká)
kenyér	хлѣбъ	(kljeb)
vaj	масло	(mászlo)
tojás	яйцо	(jájczó)
hús	мясо	(mjászo)
zab	овесъ	(avjószo)
bárány	баранъ	(barán)
széna	сѣно	(szjéno)
fa	дрова	(dravá)
bornyú	теленокъ	(teljónok)
burgonya (krumpli)	картофель	(kartoffel)
kereskedő	купецъ	(kupécz)
tehén	корова	(karóva)
liszt	мука	(muká)
tej	молоко	(malakó)
ökör	быкъ	(bük)
ló	лошадь vagy конь	(lósagy, kony)
szállás	квартира	(kvartira)
disznó	свинья	(szvinyá)
istálló (lovak részére)	конюшня	(kanyúsnyja)
szalma	солома	(szalóma)
kocsi	телѣга	(teljéga)
víz	карѣта	(karjéta)
bor	вода	(vodá)
	вино	(vinó)
korcsma, vendéglő	гостинница	(gosztinnicza)
	трактиръ	(traktir)

c) Általános rész.

minden	всѣ	(vszjó)
legidősebb (falu böl-	стáроста	(sztároszta)
paraszt [cse]	мужикъ	(muzsik)
hivatalnok	чиновникъ	(csinóvnik)
hozni	приноситъ	(prinoszítj)
hozz!	принеси!	(prinoszi!)
tolmács	переводчикъ	(perevódcsik)
ott	тамъ	(tam)
oda	туда	(tudá)
vezetni	вести	(veszti)

vezet (az út)	ведётъ	(vjediót)
vezető	проводникъ	(pravodník)
pópa (pap)	священникъ	(szvjescsennik)
péaz	дѣньги	(gyéngi)
elég	довольно	(davólno)
jó	хорошо	(karasó)
állj!	стой	(sztoj)
állj, ki vagy!	стой, кто идётъ!	(sztoj, kto idjót)
itt	здѣсь	(zgyesz)
igen	да	(da)
zsidó	еврей	(jevréj)
kém	лазутчикъ	(lazúcsik)
nem	шпіонъ	(spion)
ne	нѣтъ	(nyet)
semmi	не	(nye)
posta	ничего	(nicsevó)
gyors	пóчта	(pocsta)
katona	скóро	(szkóro)
távíró	солдátъ	(szaldát)
útmutató (tábla)	телеграфъ	(tyelegráf)
érteni	путевóй столбъ	(putevój sztolb)
mikor	понятъ	(panyát)
mi, mit	когда	(kagdá)
hogy hívják?	что	(csto)
mennyi	какъ назывáется?	(kak nazívájetszja)
mi az ára	скóлько	(szkólko)
hol, hová	по чѣмъ?	(pa esjóm)
fizetni	гдѣ, куда	(ggye, kudá)
	платитъ	(platity)

Alhadnagy.
7. gyalogezred.

Lövész.
5. lövészezred.

Százados.
113. gyalogezred.

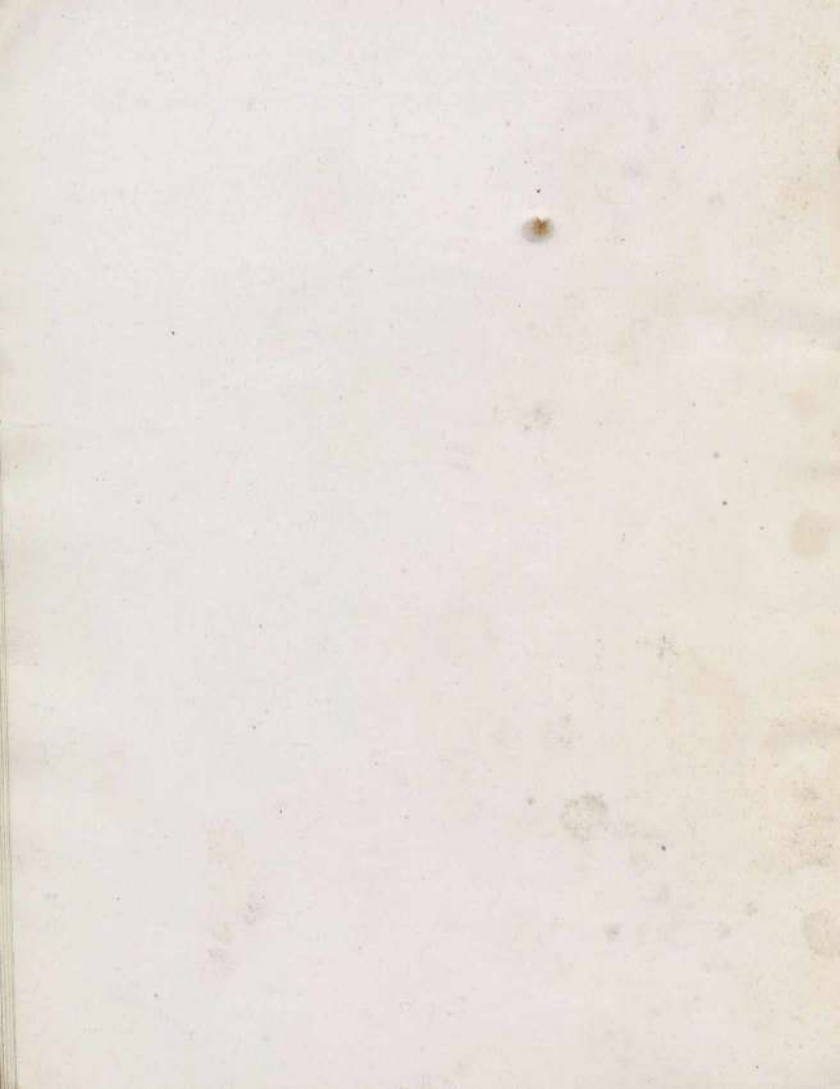
Gyalogos ingzubbonyban
9. gyalogezred.

Lovas.
3. huszárezred.

Százados.
3. huszárezred.

Kozák.
8. don-kozákezred.

Tüzér.
6. lovagló ütég.

Hadnagy.
1. tüzérdandár.

Árkász.
4. árkászzászlóalj.

Gyülekeztető (megkülönböztető zsalonór) zászlócskák

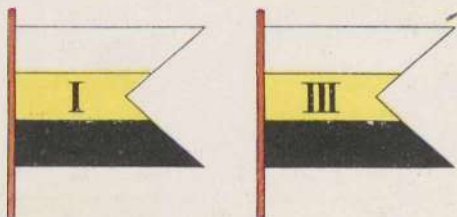
(minden zászlóaljnál és minden századnál).

Ezek a fegyverre tüzetnek és a csaptatrészek jobb megkülönböztetésére, valamint a gyülekezésnél mint segédeszköz használatnak.

A zászlóalj zászlócskák mind fekete-narancssárga-fehér színűek, a narancssárga sáv közepén van a zászlóalj száma római számokkal.

Zászlóalj zászlócskák

(minden ezrednél).

A századzászlócskák] alapszíne a gyalogságnál az ezred színe, vagyis

minden gyalog hadosztály	1.	ezredénél:	vörös,		
>	>	>	2.	>	kék,
>	>	>	3.	>	fehér,
>	>	>	4.	>	sötétzöld,

a lövészeknél: karmazsinvörös. Ezenkívül e zászlócskákon minden ezred 4 zászlóaljánál vízszintes és minden zászlóalj 4 századánál függőleges irányban a közepén harántsáv van, mely a zászlóalj (századok) szolgálati száma sorrendjében, 1-től elkezdve vörös, kék, fehér és sötétzöld színű.

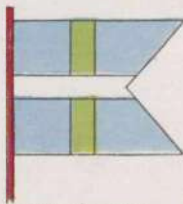
A gyalogság századzászlócskái
(egy gyalog hadosztály 4 ezred).

1. ezred.

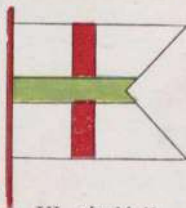
I. zászlóalj
2. század.

2. ezred.

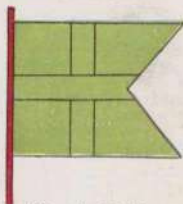
III. zászlóalj
4. (12.) század.

3. ezred.

IV. zászlóalj
1. (13.) század.

4. ezred.

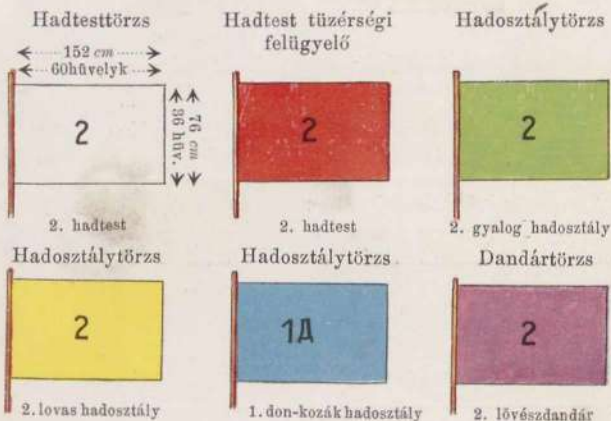

IV. zászlóalj
4. (16.) század.

Törzsek, csapatok stb. tartózkodási helyének megjelölése.

A törzsek és kezelőségek megjelölésére szolgáló zászlók zászlószövetből a következő színekben készülnek:

Hadseregtörzs	a Szt. György- rend szalagjának színeiben*)	**)
Hadtesttörzs	fehér	
A hadtest tüzérségi felügyelője	vörös	
Gyalog hadosztály törzs	zöld	
Lovas » »	sárga	
Kozák » »	kék	
Lövészdandár kezelőség	kárminvörös	
Árkász » »	fahéjbarna	

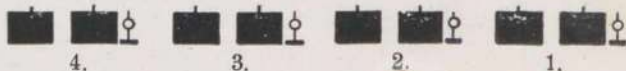

*) A haránt sávok 10 cm szélesek. (A Szt. György-rend szalagjának színei fekete és narancssárga.)

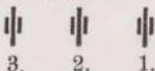
**) Éjjel hasonló színű lámpa.

Seregtestek (vonatok, műszaki csapatok és intézetek nélkül).

1. Lövészdandár (részint hadosztály kötelékben, részint különleges feladatokra)

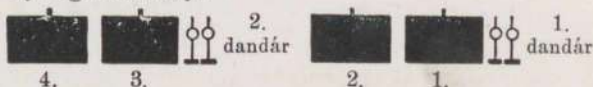

Lövészezred à 2 zászlóalj és 1 géppuskás különítmény à 4 géppuska

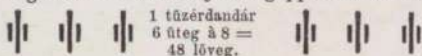

Lövésztüzérsztály (3 üteg = 24 löveg).

2. Gyaloghadosztály:

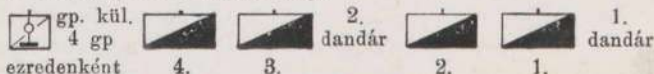
Gyalogezred à 4 zászlóalj és 1 géppuskás különítmény à 8 géppuska

1 tüzérdandár
6 üteg à 8 =
48 löveg.

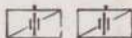
 (?) hadosztály lovasság.

3. Lovas (kozák) hadosztály:

ezredenként

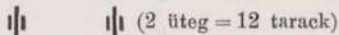
ezred à 6 század.

Lovagló tüzérsztály (2 üteg à 6 = 12 löveg).

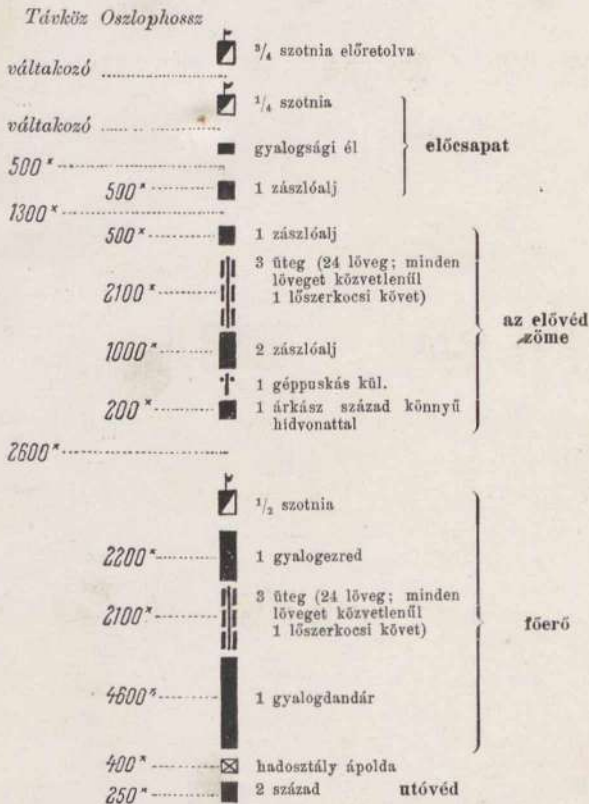
4. Hadtest:

2 gyaloghadosztály, esetleg még 1 lovashadosztály vagy -dandár.

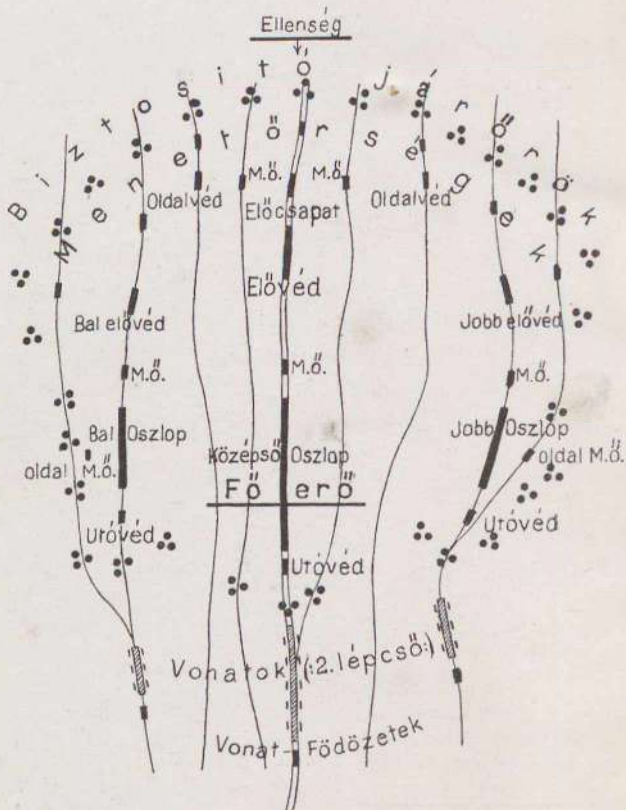
1 mozsaras tüzérsztály, mint hadtest tüzérség.

A gyaloghadosztály ütközet menete.

A hadosztály egész hossza előretolt lovasság nélkül 18-500x (14 km).

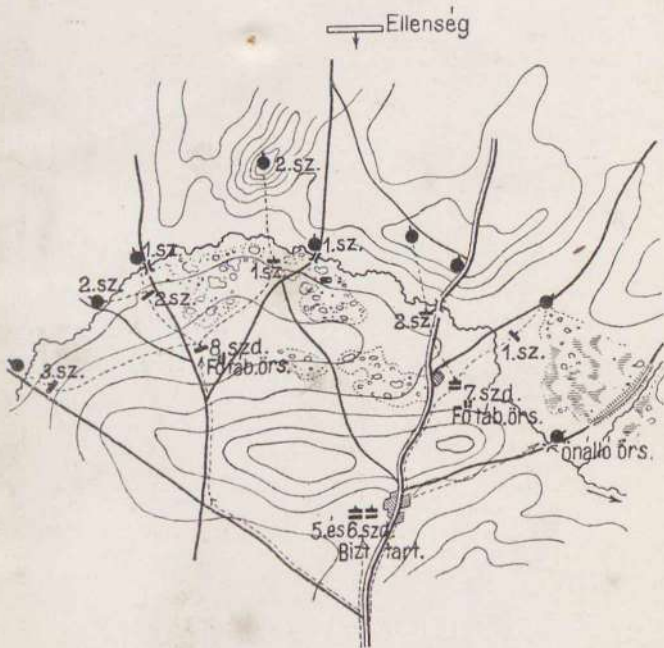
A menetbiztosítás sémája előremenetnél.
(Gyaloghadosztály.)

•• = Biztosítójárőrök (дозорь).

■ M. ö. = Menetőréség (походная застава).

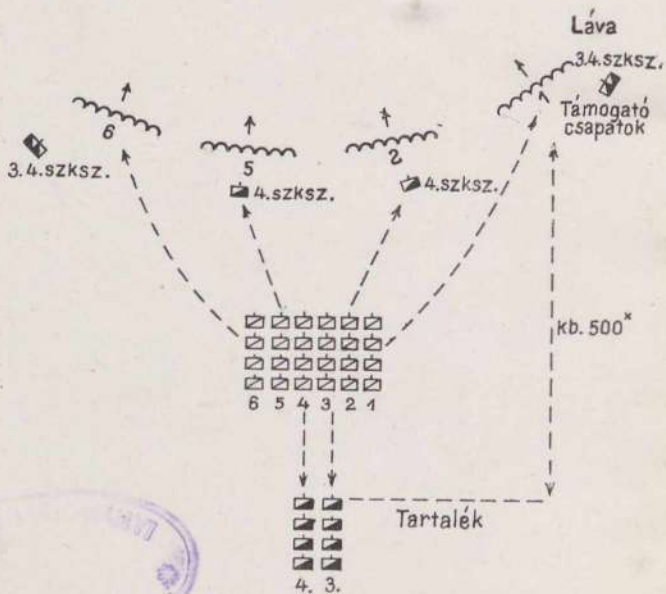
Egy zászlóalj (1 lovas szakasszal) tagozása, mely egy nagyobb testet biztosít.

- = Örs (посты).
- ⊕ = Tábori örs (застава), elvileg 1 szakasz erős. Itt az ellenállási vonal a tábori örsöknél.
- ⊕(—) = Fő tábori örs (главная застава).
- ⊕⊕ = Biztosítótartalék = Előőrstartalék (сторожевой резерв).

Láva ezredben

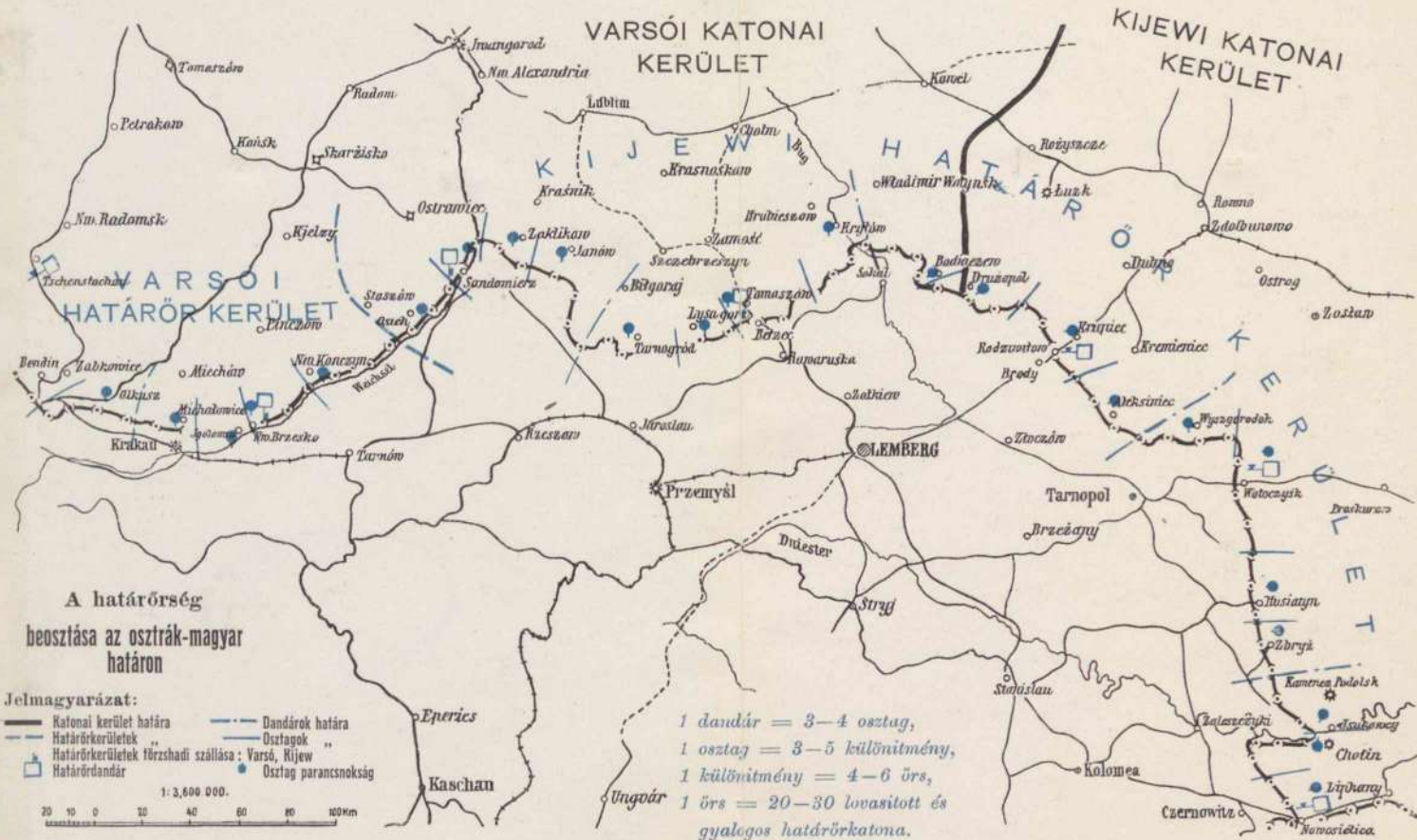
(az egész lovasság támadó alakzata).

☒ Jelzések az első mozzanathnál.

☒☒ Jelzések a második mozzanathnál.

1

{

Jel

—

—

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84709942

DR

JASPER FRIGYES NYOMASA
WIEN